

PREFAȚĂ

Cu acest tom se termină analele noastre, privitoare la cultura națiunii române, până la data de 1864, pusă de Academia Română la concursul, pentru care Țam prezentat această lucrare în mod anonim.

Noi înșine observăm, că pentru anii mai apropiați de noi, am dat analelor o dezvoltare relativ mai mică, căci având a vorbi de faptele unor bărbați, cari sunt încă în viață, nu ne-am aflat tot așa de liberi ca pentru studiarea anilor mai înapoiați. Pe lângă aceste, a vorbi de lucrările culturale și scolare din anii 1858 înainte, era a ne face nouă înșine o prea largă și duiosă parte în aceste lucrări, ca unul ce de la acea dată până târziu dincóce de 1864, am avut fericirea a fi alătura cu cei mai ilustri bărbați ai țerei și cu dênșii a munci în agrul culturii publice. Ne-am mărginit dar a aduce din istoria scólelor și a culturii publice din anii 1860—64 atât numai, cât am cređut indispensabil, ca o culegere de documente pentru cel care mai târziu va dori să completeze opera noastră.

Doritor am fi fost să nu oprim lucrarea noastră la anul 1864 și să înregistrăm în ea faptele gloriose ale domniei lui Carol I, până la împlinirea a 25 ani ai regnului M. Sale. De făceam însă acesta nu mai era lucrarea noastră, acea premiată de Academie. De vom trăi, vom realiza această dorință într'o lucrare deosebită.

Lectorului suntem datorii a'î spune că, prezentând lucrarea de față în mod anonim la un premiú academic, n'am făcut'o în vedere cu un câștig material, de óre-ce numai cu adunarea materialului nostru și decopiarea lui în curgere de mai mulți ani, am cheltuit cu onorariile secretarilor îndoită și întreită suma premiului. Am ținut însă, să supunem lucrarea noastră la aprobarea prealabilă a înaltului Areopag al culturii române. Am avut fericirea s'o dobândesc și acesta va face tot meritul acestei lucrări.

La tipărirea acestor volume n'am introdus altă schimbare în textul premiat de Academie, de cât aceea că, la locurile unde *autorul anonim* cita ori pomenea pre *D. V. A. Urechia*, am pus direct numele nostru, vorbind la persóna I-a.

Ca să nu simțã măcar colegii mei din Academie că manuscrisul intrat la concurs era de mine, am fost luat la cértã în vr'o douë locuri pre *D. V. A. Urechia*, cam de *lana caprina*. Rog pe colegii mei din Academie să'mi scuseze aséstã micã viclenie și să mă ierte decât am înlăturat în tipar micul *refec* ce 'mi dădeam, pentru a câștiga voturile a câtor-va membri ai Academiei, puținii la număr, cari ar fi putut să judece opul meu nu numai obiectivemente.

Cu acest volum nu se terminã lucrarea, căci de aci înainte începe bogata culegere de documente, cari constituiesc *anexele* publicațiunei nóstre.

În volumele ce urmézã, va afla istoricul un arsenal, în mare parte necunoscut, cu care înarmat va putea face definitiva Istorie a culturii române, și mai cu sémã a'și esplica prin documentele trecutului progresele și scãderile culturii naționale.

Cu tomul de față imi iaũ rēmas bun de la lector. În cele cari vor urma nu voi mai grãii cū, ci însãși documentele pe cari mi-am întemeiat aprecierile.

Este óre de lipsã să cer iertare lectorului pentru erorile strecurate până astãđi la tipărirea acestor trei tomuri ?

Cei cari, puținii la număr, m'aũ cetit, nu mă îndoiesc, că aũ îndreptat însii asemenea erori, și nu'mi vor mai cere o tablã generalã de ele la finea volumului. Fie numai, ca lectorul să nu aibã a releva de cât erori tipografice ! Dar și pentru cele de altã naturã, lectorul binevoitor își va dice : *Errare, humanum, est.*

V. A. Urechia.